

Uit de vereniging:

Blz. 2	Johanna Cox – Geraedts erelid van de MHVS
Blz. 2	Nieuws uit de monumenten hoek
Blz. 4	Open monumentendag 2012: Groen van Toen
Blz. 6	Jaarprogramma Maas- en Swalmdal en MHVS 2012
Blz. 6	Wandelingen Swalmdalgidsen en kanotochten 2012 + 2013
Blz. 6	Programma IVN De Steilrand 2012
Blz. 7	Themarondleiding werkgroep Dorpsgidsen Beesel

Overige artikelen:

Blz. 7	Kroniek van Swalmen, april, mei en juni 2012
Blz. 9	Jaarlijkse reis Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal op 23 juni 2012
Blz. 11	Boekenmarkt
Blz. 11	Een monument voor de kleibewerkers in Belfeld
Blz. 13	De schoenen van vader
Blz. 14	Flora en fauna (23)
Blz. 16	Van hot nao haar door 't Zjwaams Waordebook (23)
Blz. 17	Harmonie Amicitia Boukoul
Blz. 18	Uit het leven van onze voorouders
Blz. 19	Oorlogstijd in Swalmen
Blz. 22	Kennen we die nog?
Blz. 23	Straatvoetbal in het 'Ruiversveld'
Blz. 24	Uit de oude doos

Foto's aangeleverd door:

Liesbeth Cox	blz. 2
Lau en Fons Nijssen	blz. 4
Wiel Luys	blz. 5
Fam. Simons	blz. 7, 8
Hennie Geurts	blz. 9
Henri Smeets	blz. 10
Jan Coopmans	blz. 10, 12, 13
Hans Simons	blz. 14, 15
Archief Harmonie Boukoul	blz. 18
Fam. Derks	blz. 18, 23
Archief MHVS	blz. 22
Archief Bibliotheek Swalmen	blz. 24

De redactie is op zoek naar een foto van het oude postkantoor van Belfeld gelegen aan de Stationsstraat. Reactie graag via het redactieadres: redactie@mhvs.nl

Uit de vereniging:

Johanna Cox – Geraedts erelid van de MHVS

In het jubileumboek (uitgegeven mei 2005, pag. 101) staat een interview met Johanna Cox-Geraedts, 'een lid van het eerste uur'.

Bij gelegenheid van haar 80-ste verjaardag heeft het bestuur van de Milieu- en Heemkundevereniging Swalmen aan Johanna Cox-Geraedts het erelidmaatschap toegekend. Johanna Cox is vanaf de oprichting van de MHVS actief in Werkgroep Geschiedenis en ook al vele jaren in het bestuur van de MHVS. Johanna Cox doet dit vanuit een brede interesse in de lokale geschiedenis en vanuit grote betrokkenheid bij Swalmen, Boukoul en Asselt.

Johanna Cox heeft in de afgelopen decennia tientallen Open Monumentendagen in Swalmen mee helpen organiseren, waardoor er vele duizenden mensen hebben kunnen genieten van de talrijke monumenten en hun geschiedenis. Ook is zij actief geweest met het opzetten van de vele tentoonstellingen die door de MHVS zijn georganiseerd. Tevens verzorgt zij, tezamen met anderen van de Werkgroep Geschiedenis, het archief van de MHVS met de duizenden foto's, heemkundige bibliotheek en bidprentjes. Ook heeft zij een bijdrage geleverd aan vele boeken en brochures die vanuit de MHVS, of met medewerking

van de MHVS, de afgelopen decennia zijn verschenen.

Johanna Cox is de eerste die het erelidmaatschap van de MHVS mag ontvangen. Bij de toekenning kreeg zij van het bestuur een mooie keramische schaal, waarop in abstracte vorm de meandering van de Swalm is uitgebeeld. Het bestuur wil ook bij deze Johanna Cox nogmaals feliciteren met het erelidmaatschap en met haar 80-ste verjaardag.

Het bestuur van de MHVS

Nieuws uit de monumenten hoek

Bij de laatste jaarboekpresentatie heeft u gehoord dat we initiatieven hebben ontwikkeld om ook in ons noordelijk werkgebied te komen tot een betere behartiging van de belangen die spelen op het gebied van monumenten en archeologie. Toegezegd is dat u via Biejeingezeumerd op de hoogte wordt gehouden van eventueel verdere ontwikkelingen. En nu is het dus zover.

Hoe zat het ook al weer? Even een opfrisser en voor degenen onder de lezers die er toen

niet bij waren een korte terugblik.

Maas- en Swalmdal werkt in Swalmen, Beesel, Reuver en Belfeld en heeft met drie gemeenten van doen als het gaat om de behartiging van belangen op monumenten- en/of op archeologisch gebied. In Beesel functioneert een gemeentelijke monumentencommissie die het college op dat gebied van advies dient.

In Roermond (en dus Swalmen) zijn alle historische geledingen vertegenwoordigd in een periodiek monumentenoverleg (MO). Daarin worden actuele zaken door de gemeente onder de aandacht gebracht

van het MO. Anderzijds kunnen de verenigingen in dit MO aandacht vragen voor monumentenzaken. Op die wijze is er een overlegorgaan gegroeid waarin gemeente en historische organisaties al in een vroegtijdig stadium van gedachten wisselen over van alles en nog wat dat op monumentengebied aandacht behoeft.

In Beesel zowel als in Roermond is Maas- en Swalmdal in dit overleg vertegenwoordigd.

Wat Belfeld betreft zijn we aangewezen op de gemeente Venlo. In die gemeente is momenteel (nog) geen monumentenoverleg waarin historische verenigingen en gemeente in gesprek gaan over allerlei onderwerpen zoals in Roermond.

Al jaren geleden, ten tijde van de voormalige gemeente Belfeld hebben we ons ingezet om in die gemeente te komen tot een gemeentelijke monumentencommissie. Helaas, de gemeente werkte niet mee en Belfeld bleef een van de laatste gemeenten in Limburg zonder monumentencommissie. De spreekwoordelijke "blinde vlek op de kaart". Na de indeling bij Venlo hebben we ten aanzien van monumenten en zaken die daarmee samenhangen op het gebied van de voormalige gemeente Belfeld, wisselend succes gehad. Structurele informatievoorziening en dialoog werd node gemist.

Vanaf 2009 hebben we ons onder meer sterk gemaakt voor het behoud van fort St. Michiel in Venlo. Daar gaan we inhoudelijk nu verder niet op in. Wat toen onder meer aan het licht kwam is dat allerlei historische verenigingen en stichtingen binnen Groot-Venlo op geheel eigen wijze trachtten de gemeente te overtuigen van de noodzaak van aanpassing van haar plannen. Elke 'club' was zagezegd bezig zelf het wiel uit te vinden.

In het voorjaar van 2010 hebben we de fractievoorzitters c.q. woordvoerders van de coalitiepartijen benaderd om hen te doordringen van de onwenselijkheid van de gemeentelijke voornemens t.a.v. fort St. Michiel. Ook het idee van een periodiek Venlo's monumentenoverleg werd bij die gelegenheid bij de drie fracties van de coalitie in de week gezet.

Naast mooie woorden (maar geen daden!) namen we mee naar huis dat ze zeer positief waren gestemd over een eventueel in Venlo op te richten monumentenoverleg waarvoor alle belanghebbende verenigingen zouden worden uitgenodigd. Signalen

uit de ambtelijke wereld versterkten dit positieve gevoel.

Hierdoor vonden we al snel in de Heemkundige Kring Tegelen een 'bondgenoot', weldra gevolgd door L.G.O.G. Kring Venlo.

De gedachte werd nog eens herhaald bij onze jaarboekpresentatie in november 2011 en daarbij aanwezige wethouder Jos Teeuwen uit Venlo, gaf na afloop aan dat een MO voor Venlo wellicht een grote meerwaarde kon hebben. Hij zou in het college hiervoor aandacht vragen.

Onderlinge contacten tussen de historische 'clubs' werden intensiever ten tijde van het indienen van zienswijzen tegen de voorgenomen plannen van de gemeente Venlo t.a.v. fort St. Michiel.

Dit leidde op 30 januari 2012 tot een bijeenkomst van alle historisch gerichte clubs binnen Groot Venlo. Aan het eind van de bijeenkomst werd besloten een gezamenlijke brief naar de gemeente te laten uitgaan met het verzoek te komen tot een periodiek monumentenoverleg in Venlo.

De gemeente Venlo nodigde ons vervolgens uit voor een eerste gesprek. Dit vond plaats op 26 juni. Namens de gemeente Venlo waren als gastheer en gespreksleiders aanwezig de beleidsmedewerkers Roy Denessen (monumenten) en Maarten Dolmans (archeologie).

Uit de cultuurhistorische hoek waren aanwezig: Heemkundige Kring Tegelen (Jos Wolbertus), L.G.O.G. Venlo (Willem Vroom), Stichting Heemkunde Arcen (Piet Cup), Stichting Veldkapellen en Wegkruisen Arcen (Hay Gout), Dorp en Erfgoed Arcen.nu (Rosemarie Kaanen), Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal (Henri Smeets).

Doel van de bijeenkomst was hardop denken hoe een MO zou kunnen functioneren. Het werd al snel duidelijk dat hier heel divers over wordt gedacht. Duidelijk is daarentegen wel dat van weerskanten het belang van een MO voor Venlo wordt onderkend. In volgende bijeenkomsten zal het kader worden uitgewerkt waarbinnen het MO kan functioneren. Een eerste bijeenkomst met wethouder Jos Teeuwen staat op het programma voor oktober. Via ons verenigingsblad zullen we u op de hoogte houden van de verdere ontwikkelingen.

Henri Smeets

Open Monumentendag 9 september 2012 - Groen van Toen

Zondag 9 september j.l. werd in Swalmen en in Beesel, met prachtig zonnig en warm weer, wederom meegedaan aan Open Monumentendag. In Swalmen werd deze door de MHVS georganiseerd samen met het comité Open Monumentendag Roermond.

Deze middag werd door de eigenaren van de monumenten en vrijwilligers van vereniging MHVS gezorgd dat het kerkje in Asselt, het folkloristisch museum en het Bakhoes in Wierler open waren en men de tuinen van Kasteel Hillenraedt, Graeterhof en Zijdewijk Spick

kon bezichtigen tussen 12.00 tot 17.00 uur.

De Dionysiuskerk in Asselt had 340 bezoekers en het museum kon er 200 verwelkomen. Veel bezoekers kwamen uit de omgeving maar ook toeristen uit Nederland en Duitsland, die hun bewondering uitten voor de mooie kerk, de collectie in het museum en de historische omgeving.

Bij Kasteel Hillenraedt zaten lang voor openingstijd veel belangstellenden op de brug te wachten totdat zij onder leiding van een gids in de tuin mochten kijken. De hele middag stroomden de bezoekers toe. De gidsen hebben meer dan 500 be-

langstellenden in de kasteeltuin mogen rondleiden en kregen veel complimenten voor de organisatie. Ook het concert van harmonie Amicitia uit Boukoul werd door velen beluisterd, evenals het klarinet-ensemble van de harmonie uit Oss, die ook de kasteeltuinen bezocht.

Mevrouw Peat van Graeterhof heeft met enkele gidsen meer dan 1.000 enthousiaste bezoekers, enkelen speciaal uit Den Haag daarvoor gekomen, mogen rondleiden door de benedenverdieping van haar woning en de tuinen waar veel monumentale bomen staan.

Bij Zijdewijk Spick werden de bezoekers door de familie Thissen rondom de gebouwen en door de tuinen geleid. De 430 bezoekers stelden zeer belangrijke vragen over de geschiedenis van het Huis en de bijbehorende landerijen.

Bij het Bakhoes waren de verse vlaai en lekkere koffie zeer in trek, meer dan 150 stukken vlaai en koppen koffie werden daar geserveerd aan de bezoekers. Bent u niet in de gelegenheid geweest om een kijkje te nemen? De foto's geven u alsnog een indruk.

Aanleiding om dit jaar voor groen te kiezen was het feit dat 2012 is uitgeroepen tot het jaar van de Historische Buitenplaats. Een zeer toepasselijk thema in Nederland waar natuur nooit toevallig is en er geen natuur zonder cultuur is. Bij dit thema komen cultuur en natuur samen. Bij veel groen is duidelijk te herkennen dat het is aangelegd, maar ook de natuur die er heel 'natuurlijk' uitziet, zoals duin- of stuifzandgebied, is met veel zorg ontworpen. Natuur vormt daarmee in Nederland een onderdeel van de cultuurgeschiedenis.

Daarnaast leveren de in het verleden ontworpen en aangelegde tuinen en parken, begraafplaatsen, landgoederen en buitenplaatsen, de zogenaamde

groene monumenten, een belangrijke bijdrage aan de identiteit en diversiteit van een stad of streek. Dit alles natuurlijk in samenhang. Het gebouwde en het groene monument vormt samen één geheel, één ensemble, zoals een buitenplaats omringd is door een park of bos, villa's te midden van een park zijn gelegen, of een kerk omringd is door een kerkhof.

In het tweede weekend van september stond naast alle aandacht voor het monumentale groen, de groene monumenten, dan ook de relatie tussen het groen en de gebouwde monumenten centraal. Het gebouwde monument werd in samenhang met het groen bekeken. Een breed scala aan groene monumenten werd voor het publiek opengesteld. Zowel buitenplaatsen als stadsparken, boerenerven, begraafplaatsen, maar ook hofjes en villaparken.

Op de Open Monumentendag in de gemeente Beesel stonden enkele landgoederen en tuinen centraal, zoals: Heidenheim, Baxhof, De tuin van de Berkenhut, de tuin van kasteel Nieuwenbroeck, landgoed Roosendaal en de kloostertuin. Dit alles kon onder leiding van gidsen of zelfstandig bij een fietstocht

bezoekt worden. Het startpunt van de fietstocht was bij landgoed Heidenheim waar valkenier Thei Meusen met veel enthousiasme vertelde over zijn roofvogels en de valkerij. Hier kon men een gratis routebeschrijving met informatie over de verschillende te bezoeken objecten afhalen. Bij kasteel Nieuwenbroeck werd door gidsen van de heemkundevereniging en IVN De Steilrand rondleidingen gegeven. Tevens bracht band Tír na nÓg (Het land van de eeuwig durende jeugd) Ierse folkmuziek ten gehore. Daarnaast werden er o.l.v. gidsen van het IVN nog rondleidingen verzorgd in het Meerle-

broeck. Vanwege de warmte (ca 30 graden) was hier minder belangstelling voor. Dit in tegenstelling tot de fietstocht en de activiteiten op de verschillende locaties. Honderden mensen hebben dan ook van een prachtige zonovergoten Open Monumentendag kunnen genieten.

Overigens werd op de vrijdag voorafgaand aan Open Monumentendag de Open Monumentendag voor de jeugd gehouden. Hieraan deden zo'n 75 kinderen van basisschool De Triolier uit Offenbeek en basisschool 't Spick uit Beesel mee.

Jaarprogramma 2012 Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal en Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen

14 oktober	Herfstwandeling (Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal)
27 oktober	Wandeling Nacht van de Nacht (gezamenlijke activiteit)
3 november	Natuurdoedag (MHVS)
11 november	Open huis in verenigingslokaal MHVS: van 13.00 – 17.00 uur (MHVS)
20 november	Lezing over Sinterklaasgebruiken door Kitty Jansen-Rompen
nov/dec	Presentatie jaarboek 31 (2012) (Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal)
26 december	Kerstwandeling (gezamenlijke activiteit)

En verder..... het programma kan nog worden aangepast. En er staan (onder voorbehoud) enkele kleine excursies op het programma. Te zijner tijd komen we hier op terug.

Wandelingen Swalmdalgidsen en kanotochten 2012 en 2013

Woensdag 10 oktober: paddestoelenwandeling voor kinderen in het Swalmdal, duur 2 uur, vertrek 14.30 uur bij infobord bij pension Groenewoud.

Woensdag 17 oktober: voor de kleintjes: Okkie de eekhoorn in het Swalmdal, duur 2 uur, vertrek 14.30 uur parkeerplaats Herberg de Bos, Bosstraat 115 Swalmen.

Zondag 25 november: bijna volle maanwandeling in het Swalmdal, duur 2 uur, vertrek 18.00 uur parkeerplaats Herberg de Bos, Bosstraat 115 Swalmen.

Zondag 23 december: midwinterwandeling in het Swalmdal met aansluitend warme chocomelk, duur bijna 3 uur, vertrek 14.00 uur parkeerplaats Herberg de Bos, Bosstraat 115 Swalmen.

Zondag 20 januari: wild life experience in het Swalmdal, duur 2,5 uur, vertrek 16.00 uur parkeerplaats Herberg de Bos, Bosstraat 115 Swalmen.

Zondag 24 maart: net niet volle maanwandeling in het Swalmdal, duur 2 uur, vertrek 19.00 uur parkeerplaats Herberg de Bos, Bosstraat 115 Swalmen.

Jaarprogramma I.V.N. De Steilrand 2012

Zondag 14 oktober: Traditionele herfstwandeling met Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal, vertrek 10.00 uur, startlocatie wordt nog in de media bekendgemaakt.

Zaterdag 27 oktober: Nacht van de Nacht. Voor wie durft: op de tast het donkere bos in. Voor meer info: kijk te zijner tijd op www.nachtvandenacht.nl.

Themarondleiding 2012 werkgroep Dorpsgidsen Beesel

Op zondag 28 oktober 2012 lopen de Beeselse Dorpsgidsen onder de titel "Door bos en beemd" de herfstwandeling.

In deze circa 3 uur durende wandeling lopen we via het Spick naar het Maasveld met zijn uitgestrekte fruitboomgaarden. Vandaar vervolgen we de wandeling via de Maasoever en de Sint Lambertuskapel naar de Walsberg. Op een aantal plekken wordt interessante historische informatie gegeven. Zo vertellen we onder andere over de Maasoversteek van het Spaanse leger onder aanvoering van de hertog van Parma in 1579, bezoeken we de Sint Lambertuskapel (het eerste Beeselse kerkje) en bekijken we de plek waar in 1954 naar steenkolen werd geboord. We vertellen over de Sint Joppesberg (de hoogste "berg" van Beesel) en wandelen via 't "Geitesjträötje" weer terug naar het vertrekpunt.

Wilt U meelopen met deze wandeling? Kom dan op zondag 28 oktober om 13.00 uur naar De Markt in Beesel. De kosten bedragen € 3,00 per persoon; dit is inclusief een kop koffie of glas fris na afloop. Reserveren is niet nodig.

Kroniek van Swalmen, april, mei en juni 2012

Johanna Cox-Geraedts, Els Schreurs en Riky Simons-Julicher

April

4. Vlakbij de grens wordt een gezamenlijk Duits/Nederlands afvoer-meetstation in gebruik genomen, dat met behulp van sensoren onder water de stroomsnelheid van de Swalm meet. Op basis van de uitkomsten kunnen de waterschappen Peel en Maasvallei Venlo en Schwalmverband Brüggen hun beheersmaatregelen bepalen.

18. Sjeng van de Groenendal (91) en Lena Ganter van Nopperhof zijn vandaag 70 jaar getrouwd.

20. Met de onthulling van het bouwboard aan het Mortelplein wordt op de plek van de voormalige bibliotheek in het bijzijn van toekomstige bewoners en medewerkers van Daelzicht het officiële startsein gegeven voor de bouw van achttien appartementen met gemeenschappelijke ruimtes voor mensen met een verstandelijke beperking.

21. In café-harmoniezaal Soranus (indertijd Herberg Maessen) in Boukoul wordt geproost op en geëest vanwege het 100-jarig bestaan van het café. De huidige eigenaren zijn Ben en Carla Hendrickx-Mooren.

22. Kapelaan Irec Crasborn (48) wordt vandaag tijdens een plechtige eucharistieviering in de Lambertuskerk geïnstalleerd als nieuwe pastoor van het parochiecluster Swalmen-Boukoul. Hiermee komt een eind aan het herderloze tijdperk sinds het vertrek van pastoor Maurice Reneerkens in november 2010.

28. Twee nieuwe leden in de Orde van Oranje Nassau: Peter Trepels (60) voor zijn

vele verdiensten in Swalmen o.a voor Hopsjlokkers, Kindervakantiewerk, Liedjesavond, kerk.

Piet Heijman (66) was 29 jaar lang Sinterklaas in Swalmen, Boukoul en Asselt; verder maakte hij zich lange tijd verdienstelijk voor de Erpelkes, de Boerenbruiloft, Destatec, de Seniorenvereniging en als Swalmdalgids.

29. Swalmen 1 weet het kampioenschap in de vierde klasse D binnen te halen. In 21 wedstrijden zijn dit seizoen maar liefst 59 doelpunten gescoord.

30. Een nieuw evenement op Koninginnedag: VV De Hopsjlokkers en de Swalmer marktkasteleins organiseren de Open Swalmer Kampioenschappen Zjwaamsjpringe op een luchtkussenbaan met zeventienduizend liter Zjwaamwater.

Tevens wordt het traditionele Koninginnedag volleybaltoernooi van S'62 opnieuw leven ingeblazen. Het vindt plaats in sportcentrum Swalmen.

Mei

1. Wegens gebrek aan belangstelling gaat vandaag het donderdags afhaalpunt van de bibliotheek in de Robijn dicht. Het alleen kunnen afhalen van via internet geplaatste bestellingen wordt in Swalmen niet als een waardig alternatief voor de sluiting van de bibliotheek in januari 2012 gezien.

8. Aan de Brugstraat opent Jan Geraedts J. Geraedts Bikes & Repair, een nieuwe allround fietsenzaak in het centrum van Swalmen.

12. Back to back challenge: een schaap scheren, de wol spinnen, twijnen en er aansluitend een volwassen trui van breien. En dat in minder dan 4 uur, 55 minuten en 14 seconden, het huidige Guinness World Record. Miriam Tegels en haar internationale team gaan deze uitdaging aan in de tuin van pen-

sion Groenewoud. Ze slagen er niet in het record te verbeteren, maar mogen zich ruim een maand later wel wereldkampioen 2012 noemen.

12. De EHBO-vereniging Swalmen viert vandaag haar zestigjarig bestaan met een feestelijke bijeenkomst in café Thijs en Wilma.

13. Onder grote belangstelling van buurtgenoten wordt op de plek waar de Eppenbeek onder de Asseltsestraat stroomt op initiatief van buurtbewoner Benno Kroese een informatiebord onthuld met allerlei wetenswaardigheden over deze beek. Ook het bruggetje heeft een eigen naambord: Eppenbeekbrug.

17. De Hemelvaartsdagfietsstocht van de beide Heemkundeverenigingen voert de deelnemers dit jaar naar de kasteelruïne van Montfort en de basiliek van St. Odiliënberg, waar een rondleiding wordt verzorgd.

19. Tijdens de receptie ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van zwemvereniging Eszet ontvangt Giel Verheyden (70) een Koninklijke onderscheiding uit handen van burgemeester Van Beers voor zijn jarenlange vrijwillige werkzaamheden voor de Meifeesten en de ledenadministratie van Eszet, en verder bij de Chauffeursvereniging Swalmen en de Vrijwillige Brandweer Swalmen.

23. Har Janssen (69) ontvangt een koninklijke onderscheiding voor het vele werk op allerlei fronten, dat hij sinds 1970 verrichtte bij volleybalvereniging S'62.

27/28 Voor de 13e keer wordt de Internationale Keramiekmarkt gehouden op het terrein nabij het zwembad. Henneke Chevalier uit het Groningse Kornhorn wint de LaRouche-keramiekprijs in de

voor de honderd professionele keramisten georganiseerde wedstrijd met als thema Carpe Diem, en waarvan de werken in een speciale expositietent te bekijken zijn.

Juni

5. Vandaag wordt bekend dat Bisschoppelijk Colle-

ge Broekhin in Swalmen per 1 augustus 2015 dichtgaat. Vanwege het dalend aantal leerlingen ziet het overkoepelend bestuur zich gedwongen alle onderwijsactiviteiten van de vmbo-school naar de locatie in Reuver te verplaatsen.

7/10. De twintigjarige jumelage Swalmen/Nepomuk gaat niet onopgemerkt voorbij. De Stichting Swalmen/Nepomuk biedt de ruim 60 gasten uit Nepomuk een uitgebreid programma aan rond het thema Land- en Tuinbouw, waarvoor ze zelfs Europese subsidie ontvangt. In het atrium van het voormalig gemeentehuis kan men een fototentoonstelling bekijken over de contacten in genoemde periode.

9/10. Harmonie St. Caecilia organiseert in het kader van het 160-jarig jubileum de Open Tuinen bij kasteel Hillenraad. Honderden bezoekers maken van de gelegenheid gebruik de Franse tuinen te bezichtigen onder leiding van een gids.

22. Basisschool St. Theresia in Boukoul viert het zestigjarig bestaan van de school met o.a. de ont-hulling van een kunstwerk dat keramiste Anneke Collaert samen met de kinderen heeft gemaakt.

De **KRONIEK VAN BEESEL, REUVER EN BELFELD** vindt u vanaf nu ieder kwartaal op de site van de Heemkunde Vereniging Maas- en Swalmdal.

Jaarlijkse reis Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal

Thei Derks

Dit jaar, 23 juni, ging de busreis naar Andernach, Mendig en Satzvey. En zoals altijd onder leiding van Wiel Luys en Henri Smeets.

Als eerste werd de plaats Andernach bezocht. Het ligt aan de Rijn, niet ver ten zuiden van Altenahr. Andernach is een van de oudste Romeinse nederzettingen in Duitsland. In deze omgeving zijn dan ook veel vondsten uit die tijd gedaan. Andernach was een open nederzetting met een haven waar

Andernach ging de reis verder naar de 'Lavakeller Mendig'. Via een trap van 150 treden naar beneden komt men in de Lavakelder. Deze lavakelders in deze regio zijn uitzonderlijk want ze komen nergens anders ter wereld voor. De kelders zijn door mensenhanden gemaakt. Zij hebben een oppervlakte van ongeveer drie km² en liggen onder de stad Mendig op 32 meter diepte. Een netwerk van onderaard-

molenstenen van basalt en tufsteen uit de steengroeven van Mayen en de Pellenz werden geladen. In de middeleeuwen groeide het stadje uit tot een plaats van regionale betekenis. De keerzijde hiervan was dat de strijdende partijen Andernach verschillende keren hebben veroverd. De sterke vestingmuren waarin 10 poorten en 15 halfronde muurtorens waren opgenomen, konden de stad voor dit lot niet behoeden.

In de 17e en 18e eeuw heeft de stad veel geleden door Zweedse en Franse troepen. Om een idee te geven hoe er werd huis gehouden: in 1689 bleven slechts 74 van de 400 huizen gespaard toen de Fransen de stad plunderden en in brand staken.

Net als zovele steden maakte Andernach dezelfde ontwikkelingen door tijdens de Franse Revolutie en de Duitse eenwording. Industrie heeft zich slechts beperkt ontwikkeld en de landbouw is een belangrijk middel van bestaan gebleken.

Gedurende W.O.II verloren veel inwoners van Andernach hun leven. De stad heeft eind 1944 en begin 1945 veel geleden van bombardementen uitgevoerd door de geallieerden. Tijdens de wederopbouw is de hele stad 'op de schop' gegaan. Veel inwoners die aan het eind van de oorlog gevlucht waren uit het oosten van Duitsland vonden hier een nieuw huis. In 1988 vierde de stad haar 2000-jarig bestaan. Daarmee behoort ze tot de oudste steden van Duitsland.

Na het bezoek aan het plaatsje

se lavakelders. De talrijke ondergrondse gangen en schachten herinneren eraan, dat de inwoners van Mendig als kostwinning, hier het kostbare basalt-lavamateriaal hebben proberen te winnen. Er werden bv. molenstenen gemaakt. Zo ontstonden de lavakelders. In het midden van de 19e eeuw werden de kelders door 28 bierbrouwerijen gebruikt om er hun bier op te slaan. Onder begeleiding van een gids werden deze kelders verkend.

Na deze bijzondere excursie in Mendig vertrokken wij naar ons laatste doel op deze reis: kasteel Satzvey. De naam van Satzvey is verbonden aan een oud landgoed dat al bekend is in de 13e eeuw. De heer Von Krauthausen bezat op zeker moment dit goed en hij was degene die rond 1400 op een eiland in een nat gebied het kasteel bouwde dat de naam Satzvey zou krijgen. In de 16e eeuw kreeg het kas-

teel een militaire bezetting om het te beschermen tegen een aanval van andere partijen die het graag in hun bezit wilden krijgen. In 1825 erfde Max Felix, Rijksgraaf Wolff Metternich zur Gracht het kasteel met overige bezittingen. Zijn zoon Dietrich die in 1878 heer Satzvey werd, gaf het kasteel het aanzien dat het nu heeft.

De vader van Gravin De Guerre-Wolff Metternich van kasteel Hillenraad in Swalmen is op Satzvey geboren.

Na het bezoek aan het kasteel kwam een einde aan deze jaarlijkse reis van de Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal.

Boekenmarkt met aantrekkelijke aanbiedingen voor leden

Vanwege de verhuizing hebben we minder plek voor onze bibliotheekboeken. We hebben dan ook onze bibliotheek opgeschoond en doen diverse boeken weg. Daarnaast hebben we ook diverse dubbele exemplaren die betrekking hebben op onze streek. Deze boeken doen we voor de leden weg tegen dumprijzen. Daarna kunnen niet-leden van deze mogelijkheid gebruik van maken. Een uitgelezen kans dus om nu tegen gunstige prijzen een of meerdere heemkundige boeken aan te schaffen. Verder hebben we ook nog diverse oude jaargangen van ons jaarboek, die ook met aantrekkelijke kortingen weggaan.

Wilt U van deze buitenkans gebruik maken, kom dan maandag 29 oktober tussen 20.00 en 22.00 uur naar onze verenigingsruimte in het parochiehuus in Reuver (ingang tussen kerk en klooster).

Een monument voor de kleibewerkers in Belfeld

Jan Coopmans

Romeinse dakpannen

In 1982 werden bij een archeologische opgraving van een oude oven op de Krekelbergsheide, in het Patersbosje, te Belfeld enkele dakpanfragmenten gevonden met de stempel 'LEG XXX VV', dit betekent: Legio Tricesima Ulpia Victrix, oftewel 'het onoverwinnelijke dertigste legioen' van het Romeinse Rijk, dat bij Xanten aan de Rijn gelegd was. Dit was het bewijs, dat in de 2e en 3e eeuw na Chr. in Belfeld reeds een pannoven stond.

De Romeinen bakten hier de dakpannen voor de onderkomens van de soldaten, die de Heerweg van Coriovallum (Heerlen) naar Colonia Ulpia Traiana (Xanten) in Duitsland moesten onderhouden. Dergelijke ovens zijn ook gevonden in Tegelen en Swalmen.

De klei die hiervoor werd gebruikt, werd afgezet toen de Maas en de Rijn hier samenvloeiden in een moerassige rivierdelta. Dit was ongeveer tussen 1,6 en 2,5 miljoen jaar geleden. Deze klei-afzettingen lagen op het hoogterras, aan beide zijden van de Duits-Nederlandse grens, tussen Venlo en Roermond. Na de Romeinse tijd werden geen pannen

meer gebruikt, de techniek ging verloren en men ging over op stro- of rietdaken.

Opleving

Pas vanaf de 18e eeuw werden hier in de regio weer handvorm-pannen gemaakt. Het kleidelfen met de schop, het persen in houten vormen, het drogen in de openlucht en het bakken in veld- of kamersovens. Dit heette toen een 'pannesjop'. In Belfeld hebben tussen ca. 1870 en 1915 ongeveer 10 van deze kleine pannenbakkerijen gelegen, met als uitloper in de tijd, de fabriek van de Gebr. van Cleef tot 1962. Naderhand werd de productie steeds meer gemechaniseerd met zware machines en stoomkracht.

Janssen & Dings

In 1892 werd het bedrijf Janssen & Dings opgericht door de gebroeders Hendrik en Joseph Janssen uit Tegelen met hun zwager Willem Dings als geldschietter.

De pannenfabrieken met de zgn. Kasseler vlamovens werden vanaf 1894 gebouwd. Dit waren aparte langwerpige ovens met een tongewelf, ongeveer 2,5 meter breed en 5 meter lang. Tussen de

stookkamer en de bakruimte stond een brandmuur die niet tot boven doorliep, zodat de hitte over de muur kon slaan en in de bakruimte terecht kwam, de pannen gaar stookte en daarna door de schoorsteen verdween.

Hierin werden door een zogenaamd 'smoor-procedé' blauwe pannen gemaakt. Dit gebeurde door op een bepaald moment van het proces de schoorsteen hermetisch af te sluiten, waardoor de rookgassen de pannen een blauwe kleur gaven. Bij de rode pannen liet men deze werkwijze achterwege. Deze Kasseler vlamovens werden uiteindelijk in 1948 vervangen. Ze hadden een erg hoog brandstofverbruik.

Ringoven

In 1930-1931 werd haaks op deze ovens een groot gebouw van 4 verdiepingen gezet, met daarin een productieruimte, transporteurs, droogzolders en een ringoven met tientallen opeenvolgende kamers en een hoge schoorsteen. Hierbij 'liep' het vuur door de ovens en verwarmde de aangrenzende kamer voor.

Zodra een kamer voldoende was voorverwarmd door de hete gassen van de kamer ernaast, was de temperatuur hoog genoeg, om met kolengruis dat door kokers werd gestort, dit vanzelf te laten ontbranden en het stookproces op gang te houden.

De muren van de ovens waren ca. 1 meter dik, om te zorgen dat de hitte zolang mogelijk in de ruimtes aanwezig bleef. Door een bepaald systeem werd buitenlucht aangezogen, die de al gebakken pannen afkoelde, zodat deze verwijderd konden worden. In dergelijke ovens konden alleen rode pannen worden gemaakt.

Het bijkomende voordeel was, dat deze ovens veel zuiniger waren met brand. Dit type ringoven werd in 1858 ontworpen door de Berlijnse bouwkundige Friedrich Hoffmann, die er in 1878 patent op aanvroeg.

Omstreeks 1938 werd in deze streek ongeveer 40% van de landelijke dakpannenproductie gemaakt. In september 2002 is het bedrijf 'Janssen & Dings/ Koramic' uit Belfeld vertrokken om zich in Tegelen als 'Wienerberger/Koramic' te vestigen.

Locatie monumenten en symboliek

Links en rechts op de hoek van wooncomplexen 'Mulden' en 'Tuiles du Nord' aan de Blauwe Oven in Belfeld, zijn op donderdag 31 mei 2012 onder grote belangstelling enkele gerestaureerde slede-

pannenpersen onthuld, een uit 1936 en een uit 1966, destijds gebouwd bij Machinefabriek H. Mulder in Tegelen. Deze werden tot voor enkele jaren gebruikt voor het maken van diverse dakpannen en hulpstukken zoals vorstpannen, eindvorsten, onderpannen, kantpannen en ventilatiepannen etc. Bij het ontwerp van de genoemde wooncomplexen in het Koramic-Kwartier, is gebruik gemaakt van het profiel van de voormalige Kasseler ovens. De brede, boven het dak uitstekende scheidingsmuren van de woningen symboliseren de 10 schoorstenen en de boogvormen van de onderste verdieping verbeelden de tongewelven van de ovens.

Restauratie

De oude persen werden door een team van 5 vrijwilligers, te weten Wim Ernst, Piërré Lucker, Jan Coopmans, Thijs Boots en Leon Rievers, waarvan de laatste twee werkzaam zijn bij Wienerberger, vanaf oktober 2011 in ongeveer 500 avonden volledig uit elkaar gehaald, vetvrij gemaakt en waar nodig machinaal bijgewerkt.

Hierbij werd dankbaar gebruik gemaakt van de technische onderhoudswerkplaats van Wienerberger in Tegelen, waar alle machines, gereedschappen en materialen beschikbaar waren.

Bij spuitrij Topcoat in Tegelen werden ze tenslotte schoon gestraald en in de diverse kleuren gespoten en afgelakt. Als laatste werd het geheel weer gemonteerd en afgewerkt.

Dank

Er is veel dank verschuldigd aan de leden van het voormalige 'Superke'-museum, de Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal, de vijf vrijwilligers, diverse adviseurs en aan de onmisbare donateurs: Wienerberger/Koramic, Aannemersbedrijf Jongen, Woonservice Urbanus, de Dorpsraad Belfeld en de gemeente Venlo, voor hun geweldige medewerking bij de totstandkoming van dit monument ter ere van de noeste kleibewerkers.

Bronnen:

Boek: 'Belfelds Blauw', Gemeente Archief Venlo, 2005

Diverse oud-medewerkers van 'Janssen & Dings'

Div. publicaties van Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal in Jaarboeken

Boek: 'De kleiwarenindustrie in Belfeld, Reuver, Beesel en Swalmen', J. Ickenroth e.a., 1994

Website: 'Encyclopedie Grofkeramiek', coörd. Marcel Dings, Tegelen

De schoenen van vader

Te Reuver is in de nacht van woensdag op donderdag ingebroken bij de winkelier Dohman. De winkelier werd wakker en ontdekte den inbreker. Er ontstond een worsteling tusschen beiden en het gelukte den inbreker te ontkomen; hij liet echter zijn schoenen achter. Deze werden den volgende dag in de school vertoond en eenige kinderen herkennen ze als van die van hun vader. Daarna is te Tegelen aangehouden de arbeider B.....

'k Zie 't tooneel voor me. Meester stapt de school binnen, een paar schoenen in de hand. "Kinderen, legt eens allemaal een oogenblik je griffel neer en zie eens naar me. Weten jullie ook, van wie deze schoenen zijn?"

Alle kinderoogen vestigden zich op de schoenen. Daar verrijst zegevierend een kleine jongen uit de bank. "Meester, dat zijn vaders schoenen".

't Hartje klopt hem in de keel, wat een heerlijk gewichtig oogenblik!

"Zie je het goed, jongen?"

Hij zou vaders schoenen niet kennen.

"Ja meester, 't zijn zeker vaders schoenen".

Daarna 't zelfde tooneel in een ander klas met broertje en zusje.

O, wreede meester en wreede politie, aanstonds komt de ontzuivering. Ze hebben hun vader verraden en hoewel onschuldig, een hevig berouw komt 't kinderhart plagen.

Heeft die meester dat onderzoek op de school moeten toestaan? Of heeft 't onderwijzend personeel te Reuver 't immoreele van deze daad niet ingezien?

Wat weegt ten slotte zwaarder, de materiële schade, die de inbreker aanbracht of nog zou kunnen aanbrengen, of de groote droefheid en 't verraad het kinderhart aangedaan.

Want vader mag inbreker zijn, maar vader is toch 'vader'.

Uit 'Het Vaderland', Staat- en letterkundig Nieuwsblad, 16-2-1926. Koninklijke Bibliotheek

Hans Simons

Vreemd. De bloemen van de plant die ik deze keer wat nader wil bekijken zien er 's morgens, als de natuur op zijn best is, al verwelkt uit. En dat wordt er in de loop van de dag niet beter op. Maar op mijn avondrondje zie ik dat zich een klein wonder voltrekt. Ik zie een langwerpige knop als het ware opspringen, en binnen nauwelijks meer dan een minuut is er een mooie, lekker ruikende frisse bloem! In de hoofdrol hier: de Teunisbloem.

Zijn naam dankt de bloem aan Sint Antonius, de bloei begint rond 13 juni, de feestdag van deze heilige. De bloei-periode duurt tot in september. In ons land komen vier soorten voor: de grote, de kleine, de middelste of gewone en de duinteunisbloem. Het is een gele bloem, maar er zijn ook gekweekte variëteiten met rode, roze of witte

bloemen. De bloemen gaan 's avonds open en trekken dan met hun zachte citroengeur avond- en nachtvlinders aan.

Oorspronkelijk komt de plant uit Midden-Amerika, is vermoedelijk in de zeventiende eeuw in Europa ingevoerd en heeft zich hier genetisch tot een eigen soort ontwikkeld.

De Teunisbloem heeft een voorkeur voor omgewerkte zandige droge grond en staat graag op een zonnige plek, zoals spoordijken, fabrieksterreinen en wegbermen. Komt in Nederland heel algemeen voor. De bloemen hebben vier kroonblaadjes en hebben een stamper en meeldraden. Opmerkelijk is dat ze ondanks de geur en de overvloedige nectarproductie voor de bestuiving niet alleen afhankelijk zijn van de nachtvlinders die aangelokt worden. Vaak heeft de zelfbestuiving al plaatsgevonden, voordat de bloem helemaal open is. De plant wordt tot ruim een meter hoog en heeft een penwortel. Ze heeft een lange rechte stengel met langwerpige, zwak getande bladeren. De rozetbladeren aan de voet zijn vaak grof getand. De langwerpige zaaddoos bevat ongeveer tweehonderd zaadjes.

Als je de wel wat grove plant ziet staan, zou je niet zeggen dat de hele plant eetbaar is. De jonge bladeren kunnen verwerkt worden in een salade, en de bloemen geven er een frisse kleur aan. De bloem zelf heeft weinig smaak, is dus meer ter decoratie. Het aftreksel van de bloem geeft een aparte kleur aan bijvoorbeeld een cake of aan pannenkoeken. De wat oudere bladeren kunnen net als bijvoorbeeld brandnetels gekookt gegeten worden als spinazie. De gekookte wortels smaken pikant en peperachtig en zijn te gebruiken met andere groenten samen in gemengde groente, als hutspot of in soep. Ze worden vanwege de rozige kleur ook wel hamwortel genoemd.

In de Tweede Wereldoorlog werden de bladeren als vervanging voor tabak gebruikt.

Ook in de natuurgeneeskunde heeft de plant een goede naam. Indianen gebruikten thee van bladeren al als middel tegen diarree. Van de bloemen maakten ze een soort hoestsiroop met een goede werking bij ademhalingsproblemen.

Teunisbloemolie, gewonnen uit de zaden, helpt in- en uitwendig goed bij de behandeling van een droge, schilferige huid, zoals bij eczeem.

Ook heerlijk in het badwater; droge huid wordt er zachter en soepeler van. We hoeven niet zelf zaden te gaan persen, Teunisbloemolie

is te koop in reformzaken. Deze olie wordt ook in de cosmetica-industrie veel gebruikt bij het maken van crèmes en lotions.

Maar pas op: het wordt afgeraden de plant te gebruiken bij epilepsie of manische depressiviteit!

De olie wordt inwendig ook nog gebruikt bij nog meer klachten, bijvoorbeeld bij reuma, hart- en vaatziekten, hooikoorts en andere allergieën, astma, en bij overgewicht door een stofwisselingsstoornis. Verder schijnt het ook te werken bij een kater na overmatig alcoholgebruik. Het gamma-linoleenzuur in de olie werkt op de hormoonhuishouding en kan menstruatieproblemen verlichten.

Gewone Teunisbloem, de wetenschappelijke naam is *Oenothera biennis*. *Oenothera* komt van het Oudgriekse *oeno* - ezel en *thera* - vangen en betekent zo ezelsvanger. Werd (wordt?) dus graag gegeten door ezels, je kon er ezels mee vangen.

Een andere afleiding zou kunnen zijn van *Oinos* - wijn en *Ther* - dier. Je blijft er nuchter van na het drinken van wijn? Zou uitprobeerde moeten worden!

Maakt deel uit van de Teunisbloemfamilie: *Onagraceae*. *Onagra* betekent voedsel van onager, een wilde ezelsoort.

Wederik en Wilgeroosje horen ook bij de Teunisbloemfamilie.

Volksnamen zijn onder andere:

Nachtlampke (Fries)
 Gemeine Nachtkerze (Duits)
 Weinblume
 Eveningprimrose (Engels)
 Evening Star
 Nachtkers
 Nachtpitjes
 Leliën van een nacht
 Vierentwintiguursbloem
 Nachtschone

Je ziet: de Teunisbloem: een geheimzinnig bloeiende plant uit duizenden!

Van hot nao haar door 't zjwaams waordebook (23)

Harie van Buggenum

Een rubriek vol speelsigheden, serieuze zaken, knipoogjes naar het verleden, kortom over van alles wat volgens Waordebookredaksielid Harie van Buggenum niet of niet volledig aan bod is gekomen. Natuurlijk in 't Zjwaams.

Es se mit **troeve** emes eine sjlaag aaf wils troeve mit troevenaos, den löps se de kans des se op eine aos hodjs, doordet eine angere dich euvertroef mit troeveboer.

Es emes versjlete **kneen** haet doordet zjwaor werk 'm de nek gebraoke haet, den kóns se zègke, det d'r bie dem get aanne handj is, terwiel det zowaal aanne nek es aan zien henj, nieks mankeert.

Van eine dae de **pizang** is kóns se neet zègke det dae de benaan is, wiewaal det pizang en benaan 'tzelfde is. Dae is waal de segaar enne klos. Dae hoof daoróm nag neet op ein van beije te lieke.

Wen emes **sjlechter** is, kan d'r toch good zin. Dae verköp den good vleis. Eine sjlechte sjlechter verköp sjlech vleis, en daoróm geit 't 'm al sjlechter. Waert eine kranke sjlechter sjlechter, den heurt 't vleisverkoupe 'ne keer op.

Eine dae de **laan** oet-gesjtuurd waert is zien baan kwiet. Zo-eine sjteit den oppe sjtraot en dae haet den tied zat óm op paad te gaon óm zienne waeg weer te vinje.

Ein ker kóns se **oplaje** toetdet ze aafgelaje vól is. Angesóm geit neet; doe kóns gèn ker aafgelaje toetdet ze opgelaje laeg is.

Emes dae dink det d'r flotter kan kroepe es d'r zien kneen insjmeert mit **kroepaolie**, dae vergit zich en zich vergaete beteikent weer neet det d'r bie toes-koms drachter kump, det d'r zichzelf örges haet laote ligke. Hiejoet bliek det vergaete twee betekenisse haet. Den eine keer waert bedoeld: get neet ónthaje, en 'ne angere keer waert 't gebroek wo in 't Hollands "vergissen" sjteit. In 't lèste geval heurt "zich" waal altied d'rbiej.

Wie örges taengenaan gekeke waert, kan inne loup vanne tied verangere. Veural inne eerste hêlf vanne veurige eew waas 't op vâöl plaatse de geweunde óm saoves ein pan **gebraoje aerpele** oppe taofel te zitte. Det hêt ouch: "aerpele inne pan". Es gereidsjap kreeg eder den ei versjet en pikde zien deil zo oette pan. Det sjaarde tied mit sjôttele wasse. Noe waert det boers gevónje. Es noe örges get te doen is wie eine verjâördig of ein anger feesje den kump vanalles oppe taofel, wie ei kumpke mit brökskes kees, sjiefkes wórs, greune bloomkool of sjiefkes kómmen en suiskes óm in te soppe. Daoveur pak eder zich ei versjetje of ei prikkerke en haolt oet de gezamelikke kumpkes waat van zien gading is net wie bie aerpele inne pan. Gesop waert sónger gereidsjap 't Versjilj besjteit hiejoet, det vreuger tegeliekertied geprik waerde en det noe eder op zien beurt mót wachte, want de kumpkes zin te klein óm tegeliek te gebroeke. Dit waert neet boers gevónje. In taengedeil; de gasvrouw haet good häör bès gedaon en krieg ei kómpelement. Waas se den ouch zuus is, det de meeste tied 't lèste bietje in 't kumpke blief ligke ómdet nemes zich det durf te pakke oet fetsoen.

Harmonie Amicitia Boukoul

Na het einde van de Tweede Wereldoorlog bloeide het verenigingsleven in Boukoul weer op.

Zo werd in 1949 de eerste Prins van de Kwekerte uitgeroepen: Prins Wiel (van Cruchten). Tijdens deze carnavalsactiviteiten werd de muziek vaak verzorgd door een blaaskapel die onderdeel was van de fanfare St. Laurentius van Leeuwen. Steeds vaker was te horen: "Dat moeten we toch zelf ook kunnen!"

De opening van de nieuwe Lagere School in 1952 bracht de oplossing. In 1953 kwamen twee gezinnen in Boukoul wonen: hoofd der school fam. G. Meuffels en leerkracht fam. A. van Acht. Allereerst werd de heer Meuffels (veel ervaring in het verenigingsleven) benaderd. Hij ging direct akkoord.

Er werd ook gepraat met Alphons van Acht. Hij was op dat moment de beste harmoniedirigent van Nederland. Hij was landskampioen met zijn vereniging de Kerkelijke Harmonie van Thorn. Hij was bereid de eerste dirigent van de Boukoulse harmonie te worden.

Op 8 februari 1955 werd een Instrumentenfonds opgericht om instrumenten te kunnen aanschaffen.

Om geld te verzamelen werden grote tuinfeesten georganiseerd, vooral op een terrein aan de toenmalige Heikamp (nu Graeterhofweg) vlakbij de beek. Ook werden huis-aan-huisacties gehouden en werden sponsors gezocht. Dit alles leverde zoveel geld op, dat al op 9 april 1956 de oprichtingsvergadering kon worden gehouden. De harmonie kreeg de naam 'Amicitia', wat 'Vriendschap' betekent. Beschermheer werd graaf Wolff Metternich. Hij staat nog op de eerste officiële foto die van de harmonie is gemaakt op 2e Paasdag 1956. Anderhalve maand later is hij echter al overleden. Nieuwe beschermvrouwe werd op 26 december dochter gravin E.M.H.H.Th. Wolff Metternich.

Er hadden zich intussen zo'n 30 jongens en mannen aangemeld. Al heel snel had iedereen een instrument. De theorielessen werden door dhr. Van Acht gegeven in de school. Veel van de blazers oefenden wekelijks in groepen in de bakkerij van dhr. J. Cabbolet aan de

hoek Kerkweg/Beneden Boukoul.

Op 12 mei 1957 was het eerste openbare optreden: het afhalen van de communicantjes met de processiemars 'Mater Dolorosa'. De eerste loopmars was 'Beatrix'.

In 1965 werden de eerste uniformen aangeschaft. Ze waren bruin (opvallend) en er hoorde een pet met pluim bij. Alle volgende uniformen waren blauw. Ook de huidige uniformen zijn blauw, maar dan wel zonder pet.

Een ook belangrijke datum in de verenigingsgeschiedenis is 27 oktober 1969. Toen werd het Damescomité opgericht. Dit comité heeft al ontzettend veel voor de vereniging betekend, op financieel gebied, maar ook organisatorisch bij feesten, concoursen e.d.

Harmonie Amicitia heeft tot nu toe negen maal aan een concours deelgenomen, 4x behaalde de vereniging promotie en 1x (in 1989 in Vught) werd het Federatief Kampioenschap behaald.

Een opvallend punt in het Amicitia-verhaal is het schaatsen. De mensen schaatsen graag rond kasteel Hillenraedt, maar dat kan alleen in zeer strenge winters. 1985 kent zo'n zeer strenge winter en de Beschermvrouwe van de harmonie, mevr. E.M.H.H.Th. de Guerre, gravin Wolff Metternich, biedt de vereniging aan het schaatsen de organiseren. Dit betekent: banen onderhouden, entree innen, zorgen voor erwtensoepp e.d. De leden stappen hier graag in en het wordt een groot succes. Ook tijdens strenge winters hierna is het schaatsen rond kasteel Hillenraedt door Amicitia georganiseerd. Die winters waren: 1986, 1987 (2x), 1997 en 2012.

De voorzitters van de harmonie sinds de oprichting: 1956/1977: G. Meuffels, 1977/1986: P. Maessen, 1986/1995: W. Meuffels, 1995/2001: B. Rutten, 2001/2002: Th. Verstegen a.i., 2002/2006: M. de Wild, 2006/2007: P. Maessen + P. van Deur a.i., 2007/2012: H. Jacobs, 2012/....: E. Thissen-Heynen

De dirigenten van de harmonie sinds de oprichting: 1956/1960: A. van Acht, 1960/1971: J. Janssens, 1971/1987: L. Roefs, 1987/1996: J. Knoben, 1996/1997: H. Houben, 1997/2010: R. Pisters, 2010/....: B. Deckers

Oprichtingsfoto van 1956: Zittend v.l.n.r.:

Sef van Deur, Jack Hendrickx, Wiel Verlinden, Sjeng Cabbolet, Ch. Strens (burgemeester gemeente Swalmen), graaf Wolff Metternich (beschermheer), Alphons van Acht (dirigent), Sjra Meuffels (voorzitter), Sjra Cabbolet, Jeu van Deur.

Middelste rij v.l.n.r.: Jan van Heur, Sef Clumpkens, Rob van Acht, Malo Hautus, Jan Hendrickx, Henk Meuffels, Henri Vintcent, Loek Hautus, Harie Claessen, Sjaak Hendrikx, Frits Cabbolet, Wiel Meuffels, Jeu Hendrickx, Jan Munnichs, Sef van Buggenum, Jan Reijners.

Bovenste rij v.l.n.r.: Thei Cox, Piet Sanders, Jan Peters, Giel Cox, Jack Kremers, Wiel Sanders, Sef Sanders, Jan Kremers, Frits Cox, Jeu Simons, Jo Meuffels, Lei Kremers, Gerrie Geraedts, Harrie Knops

Uit het leven van onze voorouders

Harrie van Buggenum

Schuldbekentenis met een huis als onderpand. Geld is geleend van de parochie.

Swalmen, 21 november 1780. Verpanding huis en hof op de Boukoul aan de schietroede gelegen. Ten overstaan van Joannes Bernardus Chanoine, licentiaat (academische graad) in de beide rechten, schepen en secretaris van het Hoofdgerecht van de stad Ruremonde en scholtis (schout) van de heerlijkheid Swalmen en Asselt, Cornelis van Keeken en Johannes Mevissen, schepenen aldaar, bekennen de echtelieden Lennert Vermeulen en Catharina van Vlodorp dat zij een bedrag van 100 gulden Roermonds tegen een jaarlijkse rente van 4% eerstmaal te betalen op 1 oktober 1781 en met een opzegtermijn van drie maanden, hebben opgenomen van de heer Timmermans, als deservitor (waarnemend pastoor) van de pastorie van Swalmen en Asselt, met wetenschap van de provisoren (geestelijke verzorgers) van beide kerken en namens de kerk van Asselt, met als onderpand hun huis en hof op de Bouckhoult gelegen rondom in de gemeente en met een korte zijde grenzend aan de schietroede, alsmede zijn aandeel in de onroerende goederen zoals in vruchtgebruik bezeten door zijn moeder Maria Hoex, weduwe van Hendrick Vermeulen.

Bron: R.H.C.L. Schepenbankarchief/Swalmen

Oorlogstijd in Swalmen

Corry Janissen

De oorlogsgeschiedenis 1940-1945 Swalmen:

Boeken en verhalen vanuit de MHVS vertellen over de vreselijke en spannende oorlogstijd uit het leven van vele dorpsgenoten. Ik ging wat meer belangstelling tonen voor wat Swalmen en omgeving in de bezettingstijd 1940-1945 heeft moeten doorstaan. Ik vroeg mij af: hoe heeft mijn familie die tijd ervaren? Bij de evacuatie was ik net 4 jaar en te jong om mij nu nog iets te kunnen herinneren. Ik denk wel eens: hoe ben ik al die tijd meegedribbeld?

In de familie wisten ze mij weinig of niets te vertellen. De twee oudsten uit de familie zijn overleden; zij hadden de tocht naar Groningen wel mee gemaakt. Spijtig!

Zo blijft de familiegeschiedenis van de evacuatie voor mij en volgende generatie een grote vraag.

Toch bleef ik geïnteresseerd, en belde enkele malen met mijn broer Gerrit die in Australië woont.

Hij was niet mee geweest naar Groningen, maar vertelde zonder aarzeling zijn verhaal. Ook hij had met zijn klasgenoten onder gevaarlijke omstandigheden in Wieler en in de nabijheid van de Lanck op het veld moeten werken, onder toezicht van hun onderwijzers van de St. Lambertsschool. Ook hij had de Duitse soldaten over de Hoogstraat naar de Swalmbrug zien marcheren, zoals het beschreven is in het boek Swalmen '40 -'45, uitgegeven in 1985 door de MHVS. In Swalmen ondervonden ze geen weerstand. Alleen aan de Swalmbrug was een aspergeversper-ring aangebracht, maar dat deerde de Duitsers niet. In een handomdraai lag het hele zaakje langs de kant van de weg en konden ze verder richting Roermond.

In november 1944 kwamen de oprukkende geallieerden langs de westoever van de Maas in Limburg tot stilstand. Rond Buggenum ging het opwaarts in noordelijke richting, waar de Engelsen hun stellingen betrokken. De Duitsers lagen oostelijk achter de grens waar zij

hun afweergeschut hadden opgesteld. Zo kwamen de dorpen Swalmen, Reuver en Beesel in een uiterst gevaarlijke verdedigingslinie terecht, waar ze tijdenlang onder een hevig granaatvuur lagen.

Wiel Janissen, die door een granaatsplinter gewond raakte, werd naar het Lazaret gebracht (Moutfabriek Stationstraat), waar hij op 9 december 1944 als eerste patiënt werd opgenomen.

Zijn broer Gerrit die ook gewond was geraakt moest naar het ziekenhuis in Roermond.

Wij woonden tegenover de Fuu. Net als het klooster waren deze gebouwen hoger gelegen.

Die kregen het dan ook flink te verduren. Zo ook de omliggende huizen die zwaar beschadigd werden door granaatstukken.

Net als iedereen moesten ook wij met z'n allen bij ieder alarm naar de kelder vluchten. Wij kropen door een gat in de schuurmuur om zo in de kelder van de burens "die groter was dan de onze" een veilig heenkomen te zoeken.

Op een zondagmorgen werd pap in de kerk door familie gewaarschuwd dat een groep Duitsers het dorp was binnengekomen ("De Pruusse zin aan 't kómme"). De meeste mannen waren in een oogwenk de kerk uit. Pastoor sloot ook weleens de kerkdeur tot de Duitsers uit het dorp verdwenen waren. Mijn vader, Hendrik Janissen, hield zich verborgen voor de razzia's. Hij zat ondergedoken met z'n broer (oom) Evert, Everts zoon Sjaak, Frien Emans en Piet van Dael. (Ze wilden allen niet voor de Duitsers, de Pruus, werken.) De eerste tijd zaten ze in een waterput die droog stond.

Hun vluchtroute ging door onze achterhof in de St. Jansstraat, via het huis van de familie Van Dael, waar zich aan de achterkant van dat huis een raampje bevond. Er werd eerst goed opgelet of alles veilig was. Dan kropen ze door het raampje en kwamen in de achtertuin van Frien Emans uit. Vandaar gingen ze verder tussen loshangende latten om in het sloop van Coen Geraedts uit te komen waar ze snel in de put verdwenen.

De put had een lengte van 4 meter en was ± 60-70 cm hoog met daarop een zware deksel die bij ieder onderduiken door Sef (zoon van Coen Geraedts, toen tien 10 jaar jong) vlug teruggelegd moest worden. Later liet Coen Geraedts boven het plafond van

een slaapkamer aan de achterzijde van het huis, waar voldoende ruimte was, een kruipluik aanbren-gen. De mannen bereikten de ruimte met een lad-der, waar ze iets comfortabeler konden schuilen. Zo gauw ze in die ruimte waren moest Sef de ladder weg halen. Dat luik had een kijkgat. Daar hingen ze een vogelkooi voor met een merel in. Een keer gebeurde er iets onverwachts. Voordat de kooi aan de haak kon worden bevestigd, schoot Sef van de ladder af. De kooi viel naar beneden en de merel? "Helaas, hij was te hard gevallen".

Door de val liep Sef behoorlijk wat schrammen op. De kooi kwam weer voor het kijkgat te hangen, maar nu zonder vogel.

Om twaalf uur 's middags, als het al veilig was, probeerden de mannen vanuit hun schuilplek naar huis te gaan voor een warme maaltijd. Dan werden alle deuren en ramen gesloten zodat ze bij onraad snel weg konden vluchten.

Op een dag kregen de broers Wiel, die veertien was, Gerrit elf en Harrie acht jaar, een opdracht van thuis mee, om zakken met zand te vullen en daarmee het keldergat van de gezamenlijke schuil-kelder, dat 's avonds en 's nachts verduisterd moest zijn, te dichten.

De jongens waren manmoedig bezig met hun opge-dragen taak bij de burens. Totdat in het middaguur geheel onverwachts, zonder dat het luchtalarm was gegaan, enkele beschietingen plaatsvonden. Bij die beschieting viel bij de familie Custers, Marktstraat no. 16 tot grote schrik van de bewoners een granaat door het dak om op de zolder tot ontploffing te komen. Het veroorzaakte veel schade.

Een granaatscherf kwam vanaf Custers terecht in het keldergat op een van de zandzakken.

De broers, die het gierende geluid van een granaat en daarop de harde knal van de inslag hoorden, ren-den direct naar de achterdeur van het huis die op slot zat. Flink bonzen op de deur hielp niets. Bin-nen dachten ze dat er Duitsers aan de deur waren.

Rondvliegende granaatsplinters kunnen onvoor-stelbaar veel leed toebrengen.

Wiel, de oudste van de jongens, vloog op enkele stobalen, die onder een schuin dak lagen opge-slagen voor het klein vee. Hij kwam op zijn rug te liggen. Gerrit, achter hem aan landde op zijn buik, ging met zijn hoofd op de voeten van zijn broer liggen en hield ter bescherming een arm voor zijn gezicht. Maar een granaatsplinter had zijn weg

door de schouders en onderarm van Gerrit gevon-den die daarbij ook de rechterhelft van zijn gezicht verschroeide. Diezelfde granaatscherf schoot door langs het scheenbeen van Wiel die het uitgilde van de pijn. Harrie van acht jaar schoot als een pijl onder een oude tafel. Door de snelheid stootte hij zijn hoofd aan een harde houten poot. Hij hield er alleen een flinke buil en hoofdpijn aan over. Na de pijnlijke schreeuw van Wiel bemerkten ze in huis, dat hun vermoeden van onraad verkeerd was ingeschat en gingen ze voorzichtig buiten kijken wat aan de hand was. Zij hadden niet bemerkt wat zich buiten allemaal afspeelde. Later hoorde Ger-rit vertellen, dat boeren die land hadden aan de westoever van de Maas, af en toe de geallieerden van vlees en fruit voorzagen. Zij mochten in ruil dan eens met het wapentuig in de weer. Zo ont-stond de onverwachte beschieting waar de broers ernstig gewond door raakten.

Na dit gebeuren heeft Hendrik Janissen niet meer bij Coen Geraedts ondergedoken gezeten, maar heeft zich stil gehouden in een goed afgedekte kelder in eigen huis. Gelukkig hebben ze hem daar niet ont-dekt. Maar de Duitsers namen (ze hadden het eerst gevraagd, ja, ja) al zijn tabaksplanten mee.

Vanaf de overkant van de Maas, in de buurt van Buggenum, konden de geallieerden, de gehele wes-telijke linie overzien tot ver voorbij de Rijksweg. Ze schoten op alles wat zich bewoog.

Gerrit, die op het moment van de granaatinslag ernstig gewond was geraakt maar wonderwel geen pijn voelde, werd op een platte kar met paard naar het ziekenhuis vervoerd.

De voerman was Derks, de groenteman (Veldpoort), vergezeld door Dijks, politiemans in Swalmen, en Jan Geraedts (zoon van de gemeenteopzichter) en lid van de BB (Bescherming Bevolking).

Tussen de Oude Baan en Schinheuvel werden ze ge-zien en met granaten beschoten.

Van schrik vlogen Derks, Van Dijk en Geraedts in een greppel langs de weg. De gewonde kon natuur-lijk niet vluchten en lag op de platte kar die ze op een tankgraaf midden op de Rijksweg hadden achtergelaten. Bij zo'n hachelijke gebeurtenis en het gewond zijn was dat echt geen pretje. Toen het weer rustig was, bereikten ze gelukkig veilig het ziekenhuis in Roermond. In het ziekenhuis kreeg Gerrit een keer bezoek van Wiel Lucas, ook lid van de B.B. Vanwege het grote oorlogsgevaar was er ver-

der geen bezoek mogelijk. Swalmen werd in maart bevrijd, toen kon tante Mia hem na vier maanden gaan bezoeken. Zij zorgde er ook voor dat hij veilig naar Swalmen terug kon keren. Toen het op 15 maart eindelijk zo ver was, ging hij bij Zuster Cristiaans (Rijksweg) achter op de fiets terug (zij was werkzaam in het ziekenhuis.) De zuster leidde de fiets, omdat de weg slecht begaanbaar was. Even voorbij Halfweg waren tankgraven die vanuit Asselt over de Rijksweg richting Asenray gingen. De Amerikanen hadden er steigerplanken overheen gelegd. Die planken lagen hier en daar wat ongelijk, waardoor het voorwiel gemakkelijk omhoog sloeg en beiden met de fiets langs een tankgraaf tuimelden. De tocht naar het ziekenhuis op 9 december was gevaarlijk, maar de weg na het herstel was best spannend, zeker toen hij onderweg nabij Lintjens een ontmoeting had met een zwarte militair; voor het eerst zag hij een neger.

In die tijd werd de aanwezigheid van de bevolking als hinderlijk ervaren. Tussen het vuurgevecht van de geallieerden en de vijand werd het te gevaarlijk. Vandaar de evacuatie via Brüggan naar het noorden van Nederland. Ook de familie Janissen was net als velen, gedwongen om uit hun dorp te evacueren. Wiel die vanaf 9 december 1944 tot 14 januari 1945 in het Lazaret verbleef, moest met de familie mee evacueren. Ze kwamen terecht in de trein naar Groningen.

Opa Nieskens die aan de Mortelstraat woonde, werd ook gedwongen zijn huis te verlaten.

Hij, evenals vele werknemers van het houtbedrijf Geraedts en de directie, die ook geen inbreng meer had, kregen een Ausweis, en moesten van de Duitse organisatie TODT allen op de Stationstraat gaan wonen. Opa, en tante Mia kwamen in het huis van Mans Karel naast Netje Emans (hoek Veldpoort-Stationstraat) te wonen. Opa werd verplicht in de machinekamer van het houtbedrijf de machines in orde te houden (hij was van beroep machinist), zodat de drijfriemen op gang bleven om planken te zagen die door de Duitsers werden gebruikt, maar ook voor het aggregaat dat energie opwekte om licht in het Lazaret te verkrijgen, zodat de arts en verpleegkundigen hun werk konden verrichten.

Werknemers van de firma Geraedts werden gedwongen om in de oorlogstijd het houtbedrijf gaande te houden. Dat gebeurde onder toezicht van een Duitse opzichter.

Zo gauw Swalmen was bevrijd trok opa onmiddellijk

weer in zijn eigen huis. En Gerrit kon tijdelijk bij hen inwonen.

Achter Bart van Sijlechter Maan zat hij aan de Swalm met een stok te vissen. Afwachten tot de familie terug zou komen. Vanwaar, dat wist hij niet. Als er een vrachtauto die evacués in Noord-Nederland had opgehaald in aantocht was, ging vanaf de commandopost die gevestigd was in het molenhuis aan de Rijksweg-Zuid, de sirene. Dan sprong hij op, nam het kortste binnenweggetje om via de watermolen sneller naar het Groene Kruisgebouw te kunnen komen waar ze arriveerden. In de haast liep hij een keer midden door een veld met brandnetels. Eindelijk, op een dag in mei 1945, laat in de avond, kwam mam Janissen met vier van haar kinderen, waaronder ondergetekende, zelf terug uit Groningen. Voordat hij ze mocht begroeten, moesten ze eerst naar de zusters voor onderzoek. Vanaf december 1944 tot mei 1945 had hij ze niet meer gezien. Er volgde een opgelucht weerzien met een stevige omhelzing.

Pap volgde een dag later met de oudere kinderen, iedereen was blij om elkaar weer terug te zien.

Waar dit verhaal van granaatinslag, het vluchten naar de kelder, het onderduiken voor de razzia's en evacuatie zich afspeelde? In 2012 kan een denkbeeldige cirkel getrokken worden vanaf het St. Jansplein via de Hoogstraat, Marktstraat t/m nr. 16 naar het Kruidvat tot het St. Jansplein terug.

Een anekdote:

Onverwachts werd bij ons heftig op de deur gebonsd. Twee Duitse onderofficieren stonden op de stoep. Ze wilden inkwartiering. Mam was zeer verbaasd hoe ze dit konden vragen. Ze antwoordde: "Waat tuntj uch? Zoväöl plaats hōbbe veur hiej neet.". De jongste van de twee militairen wilde doorzetten. Maar mam riep de kinderen bij elkaar en op haar aanwijzing moesten wij in een rij gaan staan. De oudere militair, die wat milder was, moest lachen om haar kordate optreden.

Kennen we die nog?

Hans Heijnen

De redactie heeft mij gevraagd of ik nog herinneringen heb aan de dag dat we de petitie aan minister Smit-Kroes hebben overhandigd, zoals te zien was op de foto in Biejeingezeumerd 2012-2. Natuurlijk heb ik deze nog.

De aanleg van de Rijksweg 73 - tegenwoordig bekend als A73 - op de oostelijke Maasoever is jarenlang onderwerp van discussie. Maar liefst vijf ministers zijn bij dit dossier betrokken: Tuinman, Zeevalking, Smit-Kroes, May-Weggen en Jorritsma. De weg is omstreden vanwege de doorsnijding van het fraaie Roer- en Swalmdal. Het verzet richt zich voornamelijk hiertegen, vooral ook omdat er een prima alternatief is op de westelijke oever van de Maas.

Een van de meest tot de verbeelding sprekende acties was het overhandigen van een petitie aan Minister Smit-Kroes.

Het was op woensdag 22 mei 1985. Ik gaf toen nog les aan de Middelbare Tuinbouwschool in Venlo.

Om aan deze actie te kunnen deelnemen moesten er enkelen lesuren worden verschoven. Gelukkig werkte de toenmalige directie hieraan mee.

De directe aanleiding was het geplande werkbezoek van Minister Smit-Kroes aan de gemeente Venlo. Ter hoogte van de plaats waar de Zuiderbrug over de Maas was gepland zou zij het startsein geven voor de bouw van deze Maaskruising. Onze boodschap was Zuiderbrug prima, maar geen snelweg op de oostelijke Maasoever. Dit vanwege onder meer de grote natuur- en landschapswaarden in het Roer- en Swalmdal.

Als voorbereiding op deze actie hadden we een aantal borden met letters erop gemaakt die samen de woorden vormden: "Rijksweg 73 Oost Snelweg ermee".

Tijdens het overhandigen van de petitie hebben Thei Luyten en René Walenbergh vanuit een laag overvliegend vliegtuigje nog pamfletten met dezelfde boodschap gedropt. Helaas kwamen deze niet aan op de plaats van bestemming. Door de harde wind zijn deze waarschijnlijk in het aangrenzende grensgebied met Duitsland terecht gekomen. Tot overmaat van ramp maakte de minister tijdens dit werkbezoek bekend dat zij niet alleen voor de Zuiderbrug had gekozen maar ook voor het tracé op de oostelijke Maasoever. Mijn ongenoegen hierover heb ik 's avonds in een interview op de ROZ, thans L1, kenbaar gemaakt. Toen werd ook voor het eerst het nummer van 'De Waeg' van Gé Reijnders uitgezonden:

Want hie gaon ze-n 'm lègke, zègke ze
Hie mót d'r kómme, zègke ze
Ze höbbe gewik en gewaoge, vanalles bedach
Maar hie mót d'r waere gelag
Det haet ze zelf gezag

Uiteindelijk kiest de politiek (Tweede Kamer) in 1995 (tien jaar later) toch het oosttracé. Met slechts één stem verschil kiest het parlement voor de variant die het Roer- en Swalmdal doorsnijdt. Weliswaar zijn er maatregelen getroffen door onder meer de aanleg van tunnels en tal van kleinere toepassingen om flora en fauna te beschermen, maar uiteindelijk ligt de snelweg toch op de verkeerde plek. Het beste bewijs hiervoor is de steeds weer terugkerende soap die ontstaat bij sluiting van de tunnels die bij een westtracé niet nodig waren geweest.

Straatvoetbal in het 'Ruiversveld'

Thei Derks

Foto K.M.D. Staande v.l.n.r.: Wiel Peeters, Sjaar, Wiel en Jan Timmermans, Jan Coort en Thei Derks. Gehurkt v.l.n.r.: Piet Verkoelen, Piet Heyman, Frits Houwers, Jan Houwen en Jan Peeters.

Voetballen was vroeger net zo populair onder de schoolgaande jeugd als nu. Vandaag de dag kun je als zesjarige al lid worden van een voetbalvereniging en onder begeleiding van jeugdleiders deelnemen aan competitiewedstrijden.

Eind jaren vijftig was die mogelijkheid er niet voor de jeugd tot 12 jaar. We voetballen op straat waar, in die tijd, nog nauwelijks verkeer was. Ook de kleine grasveldjes tussen de woningen in 't Ruiversveld waren zeer geschikt om op te voetballen.

Zo had je het Hondsterrein, het Bosveldje en een veld achter de Zusterstuin. Zelfs op het grasveldje (plantsoen) in de Secretaris Moonenlaan voetballen we; tenminste als wachtmeester Arntz niet thuis was.

Op deze veldjes werden de doelen uitgezet middels truien en jassen. (Als je 's morgens naar school ging, kon het gebeuren dat je trui of jas nog op het speelveldje lag.)

Degene die in het bezit was van een leren bal mocht als eerste kiezen om zijn team samen te stellen.

Voordat met voetballen werd begonnen werden de regels afgesproken zoals de zij- en achterlijn, de grootte van het doel en bij 3 corners een penalty. Ook werd afgesproken wie de 'vliegende kiep' was.

Foto N.O.A.D. Staande v.l.n.r.: Jan Staaks, Jan Alen, Sjaak Janssen, Wiek Teeuwen en Wiel Janssen. Gehurkt v.l.n.r.: Koen Staaks, Wiel Alen, Rob Vervoort, Ton Willemsen, Ben Rutten en Jack Simons.

De meesten van ons voetballen op gewone schoenen maar sommigen hadden échte voetbalschoenen. Weliswaar een maatje te groot en versleten maar wel van het merk Goliath met houten propen. Dit was in die tijd dé voetbalschoen.

Op de zondagmiddag werden de thuiswedstrijden van het eerste elftal op Bösdael bezocht.

Favoriete plek was achter het doel van de tegenstander; achter het houten schot.

Onze Reuverse idolen waren onder meer Joep Gommans, Jan en Sjaak Heldens en doelman Piet Vogels.

De foto's laten twee elftallen zien uit het jaar 1958, K.M.D. (Klein Maar Dapper) en N.O.A.D. (Nooit Ophouden Altijd Doorgaan). De foto's zijn genomen op het achterste plein in de Secretaris Moonenlaan. De twee teams werden bij elkaar gezocht tijdens het speelkwartier op het schoolplein en het team kreeg ook een naam.

Er werd gevoetbald om een beker op het 'Hondsterrein'. Deze beker had mijn vader, Paul Derks, zelf ooit eens gewonnen bij een kanarientoonstelling. Vóór de wedstrijd werden eerst deze foto's geknipt door mijn vader.

Of die beker is uitgereikt is niet te zeggen. Waarschijnlijk zal de wedstrijd na enige tijd wel gestaakt zijn om meningsverschillen over de spelregels waarbij de spelers de brui eraan gaven en naar huis vertrokken.

Uit de oude doos

Op de foto van het 50-jarig huwelijk van Peter Johannes Willemsen en Helena Crins, gehuwd te Beesel op 22-09-1893, geplaatst in Biejeingezeumderd 2012-2 is door dhr. Wiel Hendricx een aanvulling gekomen. Wij danken hem voor zijn bijdrage.

18. Maria Sybilla-Geraets

Deze keer een foto uit het archief van de voormalige bibliotheek in Swalmen. In 1992 vierde de bibliotheek in 1967 het 25-jarig bestaan. Op de foto staan alle toenmalige medewerk(st)ers, bestuursleden en een aantal vrijwillig(st)ers. Zittend in het midden bibliothecaresse Tillie Wilhelmus en voorzitter Bert Thijssen. De namen van de andere dames en heren hebben we niet compleet. Wie vult ze voor ons aan?

